

Asia: VM151:00/2018

Lausuntopyyntö kansallisen tekoälyohjelma AuroraAI:n kehittämis- ja toimintasuunnitelmasta vuosille 2019-2023

1. Kohti ihmiskeskeistä yhteiskuntaa

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

AuroraAI- konsepti on hyvin ja ymmärrettävästi kuvattu dokumentaatiossa. Esitetty visio on riittävän haastava, joka mahdollistaa myös tulevien muutosten ja kehittyvien teknologioiden huomioon ottamisen. Tekoälyn hyödyntäminen ihmisille ja yrityksille tarjottavien palvelujen tuottamisessa ja palvelutarpeiden ennakoinnissa on vääjäämätön kehityssuunta, jossa julkisen toimijan on syytä ottaa AuroraAI -konseptin mukainen vastuu palvelukokonaisuuden kehittämisestä.

AuroraAI- palvelumalli edellyttää uutta osaamista niin kansalaisilta kuin ekosysteemin toimijoiltakin. Luottamuksen luomisen kannalta eettisen koodiston käyttöönotto heti alussa on tärkeää ja tämä onkin kuvattu esityksessä hyvin. Yksilön oikeus ja mahdollisuus omien tietojen hallintaan, käyttämiseen ja luovuttamiseen ulkopuolisten käyttöön edellyttää kansalaisilta uudenlaista osaamista ja ymmärrystä, johon on syytä panostaa jo nyt niin koulutuksen kuin laajemmin viestinnän keinoin.

Tietosuoja pitää lähtökohtaisesti huomioida AuroraAI kehitystyössä, mikä nousee olennaiseksi seikaksi varsinkin Digiminä -konseptissa. Miten varmistetaan, että todellinen henkilö ei Digiminän takaa paljastu?

Jotkut käsitteet ja toimintaperiaatteet jäävät epäselviksi ja kaipaavat tarkennusta. Mm. ekosysteemien toimintaperiaatteet, dynaaminen kilpailu ja palkitsemismenetelmät kaipaavat tarkennuksia ja konkretiaa esim. vastuiden, kustannusten jakamisen ja arvon luonnin osalta.

2. AuroraAI-toiminta 2019-2023

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Toimeenpanosuunnitelmassa on hyvää selkeän rahoituksen kohdentaminen useammalle vuodelle. Epäselväksi jää kuitenkin se, miten ja millä periaatteilla rahaa jaettaisiin ja millä tavalla poikkihallinnollinen valmisteluryhmä muodostetaan. Lisäksi on epäselvää se, koskeeko näitä hankkeita myös VM:n hankearviointimenettely, jolloin joudutaan hakemaan ikään kuin kahdet hyväksymiset jos rahoituksen hakijana on valtion toimija.

E erityisen hyvää on se, että kutsutaan substanssien asiantuntijoita sekä tekoälyasiantuntijoita koolle ratkaisemaan asioita ja kehittämään palvelukokonaisuuksia. Kiinnostaisi kuitenkin tietää, miten tämä käytännössä tehdään? Mitä panostuksia se esim. virastoilta vaatii ja onko tarve lisäresursoinneille.

Suunnitelmasta ei käy selville kuka päättää tai millä lailla päätetään, mitkä organisaatiot ovat ns. ankkuriorganisaatioita.

Toivoisimme, että Aurora AI:n johtamismallin kuvausta vielä selkeytettäisiin. VRK:n tehtävät ja resursointi tulisi vielä paremmin kuvata, samoin työnjako VRK:n ja muiden toimijoiden kesken. Tavoitteena tulee olla matalan kynnyksen päätöksentekomalli ja siihen ehdotamme läpinäkyvyyden ja poikkihallinnollisuuden varmistamiseksi "Board of Executive Stakeholders (BoES)" -tyyppistä ratkaisua eli keskeisten sidosryhmien johtajista koostuvaa päätösvaltaista johtokuntaa.

Toimeenpanosuunnitelmassa ehdotetaan perustettavaksi tukitiimi VRK:n alaisuuteen. Jos halutaan asioita tehdä laajasti virastojen välisenä yhteistyönä pitäisi tukitiimi (task-force) perustaa verkostomaisesti siten, että virastoissa (sen toiminnan keskellä) olevat henkilöt voivat siinä toimia osa- tai koko aikaisesti. Työpanoksesta voidaan virastolle maksaa kompensatiota. Kyseinen malli on toiminut monissa hankkeissa KEHA-keskuksen kokemuksen mukaan hyvin. Erikoistunut, VRKeen sijoittunut tiimi kadottaa nopeasti tuntuman siihen mitä muissa organisaatioissa tehdään. KEHA-keskus kannattaa tiimien perustamista virtuaalisina, ei fyysisesti saman katon alle kokoontuvina tiimeinä.

3. Organisaatioiden kytkeytyminen ja toimeenpanon tuki

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

KEHA/ELY/TE- virastokokonaisuus on valmiina ja erittäin kiinnostunut olemaan mukana koko AuroraAI-hankkeessa ja kytkemään toimintansa osaksi palveluekosysteemejä.

E erityisesti haluaisimme olla ankkuriorganisaatio työvoima- ja yrityspalveluihin liittyvien kokonaisuuksien osalta. Tässä kokonaisuudessa iso kehityskokonaisuus on mm. parhaillaan rakentuva Työmarkkinatori ekosysteemi.

Teknistä tukea tarvitaan varmasti jonkin verran, mutta tärkein tukimuoto olisi sellainen, jolla pystyttäisiin johdosta rivityöntekijään tuomaan uudenlaista ajattelua kehittämisen tueksi AuroraAI - näkökulmasta. KEHA-keskus ehdottaa että em. asioihin voitaisiin käyttää merkittävästi panoksia toiminnan käynnistymisvaiheesta alkaen, jotta koko muutoksen pohja saataisiin kuntoon.

4. Yleiset huomiot, kommentit ja palaute

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

Nieminen Jouko
KEHA-keskus